BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG

HOÀNG THỊ LAN PHƯƠNG

TĂNG CƯỜNG KIỂM SOÁT CHI VỐNĐẦU TƯ XÂY DỰNG CƠ BẢN TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC LIÊN CHIỂU

Chuyên ngành: Kế toán

Mã số: 60.34.30

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN TRỊ KINH DOANH

Đà Nẵng - Năm 2010

Công trình được hoàn thành tại:

Trường Đại học Kinh tế, Đại học Đà Nẵng

Người hướng dẫn khoa học: **TS. VÕ DUY KHƯƠNG**

Phản biện 1: TS. Trần Đình Khôi Nguyên

Phản biện 2: PGS.TS. Lê Huy Trọng

Phản biện 3:.....

Luận văn đã được bảo vệ tại Hội đồng chấm luận văn thạc sĩ quản trị kinh doanh tại Đại học Đà Nẵng vào hồi 14 giờ 30 ngày 26 tháng 9 năm 2010.

Có thể tìm hiểu Luận văn tại:

- Trung tâm Thông tin tư liệu, Đại học Đà Nẵng;
- Thư viện Trường Đại học Kinh tế, Đại học Đà Nẵng.

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Đầu tư xây dựng cơ bản là một trong những nhiệm vụ quan trọng hàng đầu trong quá trình xây dựng và phát triển đất nước, nhất là đối với những nước đang phát triển như Việt Nam.

Đối với Thành phố Đà Nẵng, một thành phố trẻ nói chung và quận Liên Chiểu, nguyên thủy là một quận được thành lập từ năm 1997 trên cơ sở 3 xã nông nghiệp là chủ yếu và khá nghèo nói riêng, với định hướng phát triển thành một quận Công nghiệp- Thương mại- dịch vụ, thì nhu cầu đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng là rất to lớn. Chính vì vậy, việc huy động, sử dụng đúng mục đích, đúng đối tượng, có hiệu quả, tiết kiệm các nguồn vốn cho đầu tư phát triển luôn được UBND quận và các cấp, các ngành trên địa bàn quận rất quan tâm coi trọng.

Thời gian qua, việc thất thoát vốn đầu tư xây dựng cơ bản, hiệu quả sử dụng đồng vốn ngân sách trong đầu tư phát triển chưa cao, đây đó, còn lãng phí. Tình trạng trên do nhiều nguyên nhân khác nhau, trong đó, vấn đề quản lý, kiểm soát chi vốn đầu tư xây dựng cơ bản tại Kho bạc Nhà nước đóng vai trò hết sức quan trọng. Việc củng cố và tăng cường quản lý, kiểm soát chi vốn đầu tư xây dựng cơ bản qua Kho bạc nhà nước nhằm tăng hiệu quả đầu tư, tiết kiệm ngân sách, chống thất thoát, lãng phí là việc làm cần thiết và cấp bách trong giai đoạn hiện nay. Vì vậy, tôi đã chọn đề tài "**Tăng cường kiểm soát chi vốn đầu tư xây dựng cơ bản tại Kho bạc Nhà nước Liên Chiểu**" làm luận văn tốt nghiệp của mình.

2. Mục tiêu nghiên cứu

+ Tìm hiểu, nghiên cứu các vấn đề lý luận và thực trạng của công tác kiểm soát thanh toán vốn đầu tư xây dựng cơ bản từ nguồn vốn ngân sách nhà nước qua Kho bạc Nhà nước.

+ Đề xuất một số giải pháp nhằm bổ sung, hoàn thiện để tăng cường kiểm soát chi vốn đầu tư xây dựng cơ bản góp phần nâng cao hiệu quả sử dụng nguồn vốn ngân sách nhà nước.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của đề tài là công tác kiểm soát chi vốn đầu tư xây dựng cơ bản do Kho bạc Nhà nước quận, huyện thực hiện từ nguồn vốn ngân sách nhà nước.

Phạm vi của đề tài: Nghiên cứu việc kiểm soát chi vốn đầu tư xây dựng cơ bản tại Kho bạc Nhà nước Liên Chiểu.

4. Phương pháp nghiên cứu

Đề tài dựa trên cơ sở phương pháp luận của chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử. Các phương pháp cụ thể được sử dụng là phương pháp tổng hợp- phân tích, phương pháp thống kê, điều tra....

5. Kết cấu đề tài

Ngoài phần mở đầu, kết luận, nội dung đề tài gồm 3 chương:

Chương 1: Tổng quan về chi đầu tư xây dựng cơ bản và kiểm soát chi vốn đầu tư xây dựng cơ bản tại Kho bạc Nhà nước

Chương 2: Thực trạng công tác kiểm soát chi vốn đầu tư xây dựng cơ bản tại Kho bạc Nhà nước Liên Chiểu

Chương 3: Một số giải pháp tăng cường kiểm soát chi vốn đầu tư xây dựng cơ bản tại Kho bạc Nhà nước Liên Chiểu.

CHƯƠNG 1
KHO BẠC NHÀ NƯỚC VÀ KIỂM SOÁT CHI VỐN ĐẦU TƯ XÂY DỰNG CƠ BẢN TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC

1.1. KHÁI QUÁT VỀ NSNN VÀ KHO BẠC NHÀ NƯỚC

1.1.1. Khái niệm Ngân sách Nhà nước

Theo Luật Ngân sách Nhà nước đã khẳng định: Ngân sách Nhà nước là toàn bộ các khoản thu, chi của Nhà nước, đã được cơ quan quản lý Nhà nước có thẩm quyền quyết định và được thực hiện trong 1 năm, để bảo đảm thực hiện các chức năng và nhiệm vụ quản lý của Nhà nước.

1.1.2. Kho bạc Nhà nước – Khái niệm, nhiệm vụ, quyền hạn

1.1.2.1. Khái niệm Kho bạc Nhà nước

Theo Quyết định số 108/2009/QĐ-TTg ngày 26/8/2009 của Thủ tướng chính phủ : *" Kho bạc Nhà nước là cơ quan trực thuộc Bộ Tài chính, thực hiện chức năng tham mưu, giúp Bộ trưởng Bộ Tài chính quản lý nhà nước về quỹ ngân sách nhà nước, các quỹ tài chính nhà nước và các quỹ khác của Nhà nước được giao quản lý; quản lý ngân quỹ; tổng kế toán nhà nước; thực hiện việc huy động vốn cho ngân sách nhà nước và cho đầu tư phát triển thông qua hình thức phát hành trái phiếu Chính phủ theo quy định của pháp luật "* Kho bạc Nhà nước thực hiện ba chức năng sau:

- *Chức năng quản lý ngân quỹ quốc gia*
- *Chức năng kế toán nhà nước*
- *Chức năng huy động vốn cho NSNN*

1.1.2.2. Nhiệm vụ và quyền hạn của KBNN

1.2. CHI ĐẦU TƯ XÂY DỰNG CƠ BẢN VÀ CÔNG TÁC KIỂM SOÁT CHI VỐN ĐẦU TƯ XÂY DỰNG CƠ BẢN TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC

1.2.1. Vốn đầu tư thuộc ngân sách nhà nước - Khái niệm và bản chất

1.2.1.1. Khái niệm Vốn đầu tư thuộc NSNN

VĐT thuộc NSNN là toàn bộ nguồn vốn được cấp phát từ NSNN để đầu tư hoặc phần vốn thuộc sở hữu Nhà nước trong các doanh nghiệp dùng cho đầu tư.

1.2.1.2. Bản chất vốn đầu tư thuộc ngân sách nhà nước

Bản chất của VĐT thuộc ngân sách là một bộ phận của NSNN, là nguồn lực quan trọng bảo đảm cho Nhà nước thực hiện nhiệm vụ đầu tư xây dựng hệ thống kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội góp phần thực hiện các mục tiêu kinh tế, xã hội bảo đảm sự tăng trưởng bền vững.

1.2.2. Chi đầu tư xây dựng cơ bản – Khái niệm, đặc điểm, phân loại, nguyên tắc

1.2.2.1. Khái niệm chi đầu tư xây dựng cơ bản

Chi đầu tư xây dựng cơ bản là một phạm trù kinh tế thể hiện các quan hệ tiền tệ hình thành trong quá trình phân phối và sử dụng vốn đầu tư để thực hiện chức năng của Nhà nước.

1.2.2.2 Đặc điểm của chi đầu tư xây dựng cơ bản từ ngân sách nhà nước

- Chi đầu tư xây dựng cơ bản được thực hiện theo đúng nguyên tắc, quy định của pháp luật hiện hành, từ huy động nguồn lực cho chi đầu tư, điều kiện chi, quy trình chi…
- Chi ngân sách nhà nước cho đầu tư XDCB là khoản chi rất lớn, rất đa dạng, được phân chia thành nhiều nguồn.
- Chủ thể quyết định đầu tư XDCB khác nhau, phản ánh sự đa cấp đa tầng và có liên quan đến toàn xã hội.

1.2.2.3 Phân loại chi đầu tư XDCB

1.2.2.4 Nguyên tắc cấp phát vốn NSNN chi cho đầu tư xây dựng cơ bản

- Cấp vốn và giám sát việc sử dụng vốn phải được thực hiện theo những nguyên tắc chặt chẽ, đảm bảo tiết kiệm, đẩy mạnh tiến độ thi công, đưa công trình vào sản xuất, sử dụng đúng thời hạn và kế hoạch đặt ra ban đầu.

- Vốn phải được cấp phù hợp với khối lượng thực tế hoàn thành và đúng dự toán.

- Khi cấp vốn để thanh toán khối lượng xây dựng cơ bản hoàn thành phải theo đúng thiết kế công trình để đảm bảo chất lượng và tránh lãng phí, thất thoát vốn của Nhà nước.

1.2.3. Khái niệm Kiểm soát và Kiểm soát chi vốn đầu tư xây dựng cơ bản thuộc NSNN tại KBNN

1.2.3.1. Kiểm soát trong quản lý và các loại hình kiểm soát

Theo tài liệu B. S Dhillon, *Enginering management*, Technomic Publishing Company, Inc (1987) Kiểm soát là bao gồm các hoạt động giám sát quá trình thực hiện, so sánh với các tiêu chuẩn và chọn ra cách thức đúng. Bản chất cơ bản của kiểm soát còn được hiểu rõ hơn trong các giai đoạn chủ yếu của toàn bộ quá trình quản lý từ việc lập kế hoạch và xây dựng các mục tiêu có liên quan. Do vậy kiểm soát không thể tồn tại nếu chúng ta không có các mục tiêu, chức năng kiểm soát tồn tại như một "khâu" độc lập của quá trình quản lý nhưng đồng thời lại là một bộ phận chủ yếu của quá trình đó, chức năng này được thể hiện khác nhau tùy thuộc vào cơ chế kinh tế, cấp quản lý và loại hình cụ thể.

Các loại hình kiểm soát :

(1) Căn cứ theo nội dung của kiểm soát: kiểm soát hành chính và kiểm soát kế toán.

(2) Căn cứ vào mục tiêu của kiểm soát: kiểm soát ngăn ngừa, kiểm soát phát hiện và kiểm soát điều chỉnh.

(3) Căn cứ vào thời điểm thực hiện trong quá trình tác nghiệp: kiểm soát trước, kiểm soát hiện hành và kiểm soát sau.

1.2.3.2. Vai trò của công tác kiểm soát chi vốn đầu tư xây dựng cơ bản tại kho bạc nhà nước

Thứ nhất, vai trò của công tác kiểm soát thanh toán vốn đầu tư trong việc chống thất thoát, lãng phí trong đầu tư xây dựng cơ bản

Thứ hai, vai trò của công tác kiểm soát thanh toán vốn đầu tư đối với việc giảm thiểu nợ khối lượng xây dựng cơ bản

1.3 NỘI DUNG VÀ QUY TRÌNH KIỂM SOÁT CHI VỐN ĐẦU TƯ XÂY DUNG CƠ BẢN TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC

1.3.1. Kiểm soát việc lập kế hoạch VĐT XDCB

Khi nhận được thông báo kế hoạch thanh toán vốn đầu tư, cán bộ thanh toán sẽ kiểm tra sự phù hợp giữa kế hoạch vốn hằng quý, hằng năm với tiến độ giải ngân thanh toán; kiểm soát sự phù hợp giữa kế hoạch thanh toán vốn với kế hoạch vốn được cấp có thẩm quyền giao hàng năm về danh mục, hạng mục, mức vốn cho từng dự án, nội dung và tính chất của dự án.

1.3.2. Kiểm soát chi vốn đầu tư XDCB tại KBNN

1.3.2.1. Tài liệu làm căn cứ kiểm soát

(i) Tài liệu do chủ đầu tư gửi đến Kho bạc Nhà nước (phòng thanh toán vốn đầu tư) và chỉ gửi một lần cho cả quá trình thực hiện dự án trừ trường hợp có bổ sung, điều chỉnh

(ii) Tài liệu bổ sung hàng năm

1.3.2.2. Kiểm soát tài liệu dự án

(i) Kiểm tra tính hợp pháp, hợp lệ của hồ sơ, tài liệu

(ii) Kiểm soát nội dung hồ sơ

1.3.3. Kiểm soát quyết toán công trình xây dựng cơ bản hoàn thành

Khi dự án hoàn thành được quyết toán theo quy định, cán bộ thanh toán phải kiểm tra, đối chiếu, xác nhận vốn đầu tư đã thanh toán cho dự án đồng thời có nhận xét, đánh giá, kiến nghị với cơ quan phê duyệt quyết toán vốn đầu tư về quá trình đầu tư của dự án .

Sơ đồ quy trình:

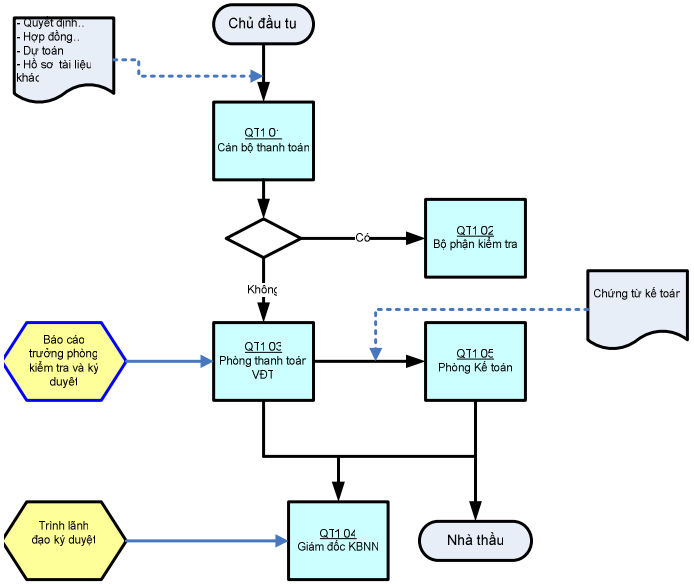

Sơ đồ 2.1: Quy trình kiểm soát thanh toán vốn tại KBNN

Ý nghĩa các hình trong hình vẽ

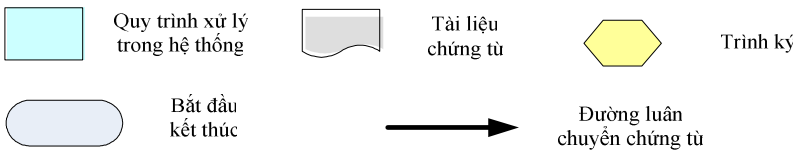

1.3.5. Các nhân tố ảnh hưởng đến chất lượng công tác kiểm soát chi vốn đầu tư XDCB: Cơ chế quản lý, môi trường kiểm soát, hệ thống kế tóan, Các thủ tục kiểm soát và tổ chức hệ thống KSNB, yình độ cán bộ

CHƯƠNG 2
THỰC TRẠNG CÔNG TÁC KIỂM SOÁT CHI VỐN ĐẦU TƯ XÂY DỰNG CƠ BẢN TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC LIÊN CHIỂU

2.1 KHÁI QUÁT CHUNG VỀ KHO BẠC NHÀ NƯỚC LIÊN CHIỂU

2.1.1 Vài nét về quận Liên Chiểu và Kho bạc nhà nước Liên Chiểu

2.1.2 Cơ cấu tổ chức kho bạc nhà nước Liên Chiểu

Kho bạc Nhà nước Liên Chiểu là Kho bạc cấp Huyện (Quận), trực thuộc Kho bạc Nhà nước Đà Nẵng; được tổ chức như một Kho bạc Nhà nước huyện gồm có: một Giám đốc, một Phó Giám đốc và Phòng nghiệp vụ: Tổ Kế hoạch tổng hợp; Tổ Kế toán và Tổ Kho quỹ.

2.1.3. Chức năng, nhiệm vụ của KBNN Liên Chiểu

2.1.3.1. Nhiệm vụ của KBNN Liên Chiểu

- Tập trung các khoản thu ngân sách nhà nước, tổ chức thực hiện chi ngân sách nhà nước, kiểm soát, cấp phát thanh toán chi trả các khoản chi từ ngân sách nhà nước theo qui định của pháp luật.

- Thực hiện huy động vốn cho NSNN và cho đầu tư phát triển thông qua kế hoạch hằng năm được Chính phủ và Bộ Tài chính giao.

- Tổ chức hạch toán kế toán ngân sách nhà nước

2.1.3.2. Quyền hạn của KBNN Liên Chiểu

- Yêu cầu các đơn vị cung cấp các hồ sơ tài liệu cần thiết có liên quan đến việc thực hiện các nhiệm vụ quản lý tài chính nhà nước được giao.

- Yêu cầu các đơn vị mở tài khoản dự toán và các tài khoản có liên quan theo chế độ mở và sử dụng tài khoản do Bộ Tài chính qui định để giao dịch

2.2. THỰC TRẠNG CÔNG TÁC KIỂM SOÁT CHI VỐN ĐẦU TƯ XÂY DỰNG CƠ BẢN TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC LIÊN CHIỂU

2.2.1. Tình hình thực hiện đầu tư xây dựng cơ bản từ nguồn vốn NSNN hiện nay trên địa bàn Quận Liên Chiểu

2.2.2. Nội dung và quy trình kiểm soát chi vốn đầu tư xây dựng cơ bản tại Kho bạc Nhà nước Liên Chiểu

2.2.2.1. Sơ đồ quy trình kiểm soát vốn đầu tư XDCB

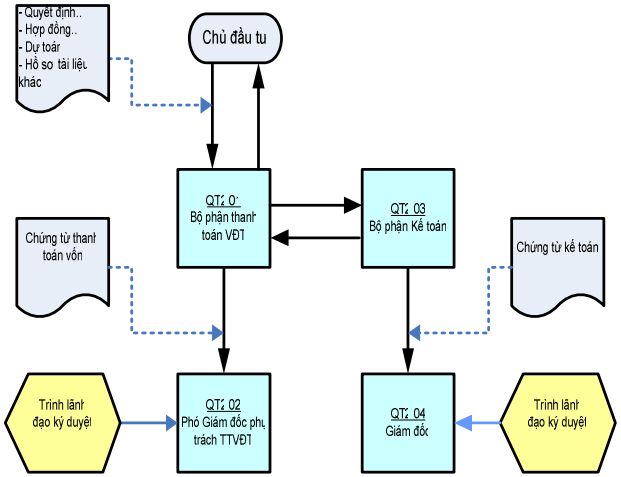

Sơ đồ 2.2: Quy trình kiểm soát thanh toán vốn tại KBNN Liên Chiểu

Trong Quy trình hiện đang áp dụng tại KBNN Liên Chiểu không có bộ phận tiếp nhận hồ sơ và trả kết quả, không có trưởng bộ phận thanh toán vốn đầu tư mà chỉ cán bộ thanh toán vốn đầu tư trực tiếp kiểm tra tất cả các hồ sơ nhận được từ chủ đầu để trình trực tiếp lãnh đạo. Chứng từ luân chuyển qua hai phòng thanh toán vốn và kế

toán, mỗi phòng sẽ trình lãnh đạo phụ trách kiểm tra và ký duyệt các chứng từ có liên quan.

2.2.2.2 Quy trình kiểm soát

Đầu năm, Phòng Tài chính - Kế hoạch quận Liên Chiểu gửi kế hoạch thanh toán vốn đầu tư xây dựng cơ bản đã được UBND quận quyết định phân bổ kế hoạch vốn qua cho Kho bạc Nhà nước Liên Chiểu. Kho bạc dựa trên những chỉ tiêu kế hoạch được giao này để làm căn cứ cho việc kiểm soát chi vốn đầu tư XDCBcho Chủ đầu tư.

Trên thực tế việc bố trí kế hoạch, thông báo quá chậm thường đến cuối tháng 4 mới có kế hoạch phân bổ vốn đầu tư dẫn đến việc phải kéo dài thời gian thực hiện và thanh toán vào năm sau, ảnh hưởng trực tiếp đến tiến độ thi công, tiến độ giải ngân theo kế hoạch hàng năm. Bên cạnh đó việc bố trí kế hoạch đầu tư còn dàn trải, dẫn tới nhiều dự án kéo dài thời gian đầu tư. Do vậy chậm đưa công trình vào khai thác sử dụng. Đây là một trong những hiện tượng gây lãng phí trong đầu tư xây dựng, đồng thời dẫn đến tình trạng nợ khối lượng XDCB nhiều năm qua chưa được giải quyết dứt điểm.

Theo kế hoạch vốn đầu năm nay Kho bạc Nhà nước Liên Chiểu sẽ phải thực hiện cấp phát thanh toán cho 18 công trình (công trình do Quận làm chủ đầu tư) với tổng số vốn 27.289.582.000 đồng.

Công trình Sân thể thao ngoài trời quận Liên Chiểu - hạng mục: Sân rèn luyện thể lực là một trong số đó. Công trình có tổng mức đầu tư: 499.865.000 đồng, thời gian thi công (từ ngày 21/7/2009 đến ngày 02/9/2009). Công trình hoàn thành đã đưa vào sử dụng. Cán bộ thanh toán tiến hành kiểm tra các nội dung sau

Kiểm soát hồ sơ ban đầu:

Kiểm soát sự đầy đủ của tài liệu theo quy định; tính hợp pháp, hợp lệ của từng loại tài liệu; sự lô gích về thời gian các văn bản, tài liệu.

Qua kiểm soát hồ sơ ban đầu, cán bộ thành toán phát hiện chủ đầu tư ít quan tấm đến việc kiểm tra hồ sơ, nhiều hồ sơ thiếu tính hợp lệ, không lô gích về mặt thời gian làm cho cán bộ thanh toán phải trả đi trả lại nhiều lần.

Kiểm soát Hồ sơ dự toán thiết kế:

Cán bộ thanh toán vốn sẽ tiến hành kiểm tra trên các bảng: Bảng tổng hợp dự toán; Bảng tiên lượng dự toán; Bảng tổng hợp vật. Kiểm tra tính hợp lệ của hồ sơ, xem hồ sơ dự toán đã được Phòng quản lý đô thị quận đã thẩm tra chưa. Hồ sơ dự toán sẽ là căn cứ để kiểm tra hồ sơ thanh toán khối lượng sau này.

Kiểm tra số tiền ghi trong Hợp đồng xây lắp và các Quyết định (cả bằng số và bằng chữ):

Kiểm tra về mặt thời gian, số hợp đồng, số quyết định chữ ký đầy đủ của cấp có thẩm quyền, con dấu

Tiến hành mở mã công trình của dự án. Sau đó kiểm tra đối chiếu lại với kế hoạch vốn ban đầu và tiến hành nhập máy toàn bộ số liệu hồ sơ pháp lý ban đầu vào chương trình ĐTKB/LAN:

+ Nhập hồ sơ ban đầu:

+ Tiến hành mở các hạng mục, tiết mục (theo quy định của chương trình đầu tư cho một dự án):

Sau đó cán bộ thanh toán lập **Thông báo kết quả kiểm tra** và trình lãnh đạo (phụ trách thanh toán vốn) ký duyệt.

Lãnh đạo tiến hành kiểm soát, nếu không sai sót thì ký duyệt vào Thông báo kết quả kiểm ra.

Khi có ***Hồ sơ khối lượng hoàn thành*** do Ban QLDA gửi đến cán bộ chuyên quản làm kiểm tra kiểm soát khối lượng hoàn thành căn cứ trên dự toán được duyệt trước khi chấp nhận chuyển tiền cho chủ đầu tư:

- Đối với vốn xây lắp chỉ được chuyển 80% giá trị KLHT
- Đối với chi phí đền bù được chuyển 100%
- Đối với chi phí thẩm định thiết kế chỉ được chuyển 70%
- Đối với chi phí phí khác được chuyển 50%

Cán bộ thanh toán vốn lập phiếu giao nhận hồ sơ gồm có:

+ Hồ sơ thanh toán khối lượng (chi phí xây lắp):

- Bản tính giá trị khối lượng xây lắp và thiết bị
- Bảng tổng hợp kinh phí
- Bảng xác định giá trị khối lượng công việc hoàn thành theo hợp đồng
- Giấy đề nghị thanh toán vốn đầu tư
- Giấy rút vốn đầu tư (5 liên)

Cán bộ chuyên quản sẽ tiến hành kiểm tra tính pháp lý của hồ sơ như sau:

-Tiến hành kiểm tra định mức, đơn giá theo quy định; kiểm tra về mặt số học, kiểm tra công thức tính trên các Bảng tính khối lượng hoàn thành, bảng tổng hợp vật tư và Bảng tổng hợp kinh phí, bảng xác định giá trị khối lượng công việc hoàn thành theo hợp đồng và Giấy rút vốn đầu tư

- Sau khi kiểm tra đầy đủ tính pháp lý của hồ sơ, chứng từ, cán bộ thanh toán sẽ ký trên phần kiểm soát của giấy rút vốn đầu tư và trình lãnh đạo ký duyệt

Quá trình kiểm soát thanh toán VĐT tại bộ phận thanh toán không có trưởng bộ phận thanh toán VĐT, cán bộ thanh toán là người trực tiếp nhận hồ sơ của chủ đầu tư, kiểm soát chứng từ và trực tiếp trình cho lãnh đạo ký duyệt. Như vậy sẽ dễ dẫn đến sai sót trong quá trình thanh toán do không có phụ trách kiểm tra lại hồ sơ, chứng từ trước khi trình lãnh đạo.

Quá trình luân chuyển chứng từ giữa bộ phận thanh toán vốn và bộ phận kế toán

Cán bộ chuyên quản sau khi trình lãnh đạo ký duyệt sẽ nhận lại Giấy đề nghị thanh toán và Giấy rút vốn đầu tư, đóng dấu lên Giấy đề nghị thanh toán và lưu lại bộ phận thanh toán vốn 01 liên còn 02 liên trả lại cho chủ đầu tư. Đồng thời chuyển Giấy rút vốn (05 liên) xuống bộ phận kế toán.

* Kế toán thực hiện hạch toán và thanh toán vốn đầu tư tại bộ phận kế toán:

Sau khi nhận được các liên Giấy rút vốn đầu tư do bộ phận thanh toán vốn chuyển xuống, kế toán phụ trách thanh toán vốn sẽ căn cứ vào Giấy rút vốn, kiểm tra lại các yếu tố trên chứng từ:

Sau đó vào chương trình kết nối Thanh toán vốn Kế toán và Đầu tư để nhập dữ liệu chuyển tiền từ tài khoản ngân sách đồng thời hạch toán.

Sau khi lãnh đạo ký phê duyệt, kế toán thanh toán vốn nhận lại chứng từ gồm 05 liên Giấy rút vốn trong đó:

- 01 liên lưu tại bộ phận kế toán
- 02 liên gửi kèm Bảng kê đi ngân hàng (nếu chuyển khoản)
- 02 trả lại cho bộ phận thanh toán vốn (cán bộ thanh toán vốn sẽ trả lại cho Chủ đầu tư 01 liên và 01 liên lưu vào Hồ sơ công trình tại bộ phận thanh toán vốn).

Kết thúc quy trình kiểm soát thanh toán vốn đầu tư xây dựng cơ bản qua Kho bạc.

Như vậy cùng một hồ sơ thanh toán vốn đầu tư nhưng phải trình hai lãnh đạo Kho bạc Nhà nước phụ trách hai mảng nghiệp vụ, Bộ phận thanh toán vốn đầu tư kiểm soát hồ sơ và các điều kiện thanh toán, trình Phó giám đốc phụ trách thanh toán vốn duyệt, bộ phận kế toán để kiểm soát các yếu tố của chứng từ thanh toán, trình lãnh đạo Kho bạc Nhà

nước phụ trách kế toán để chuyển tiền. Do đó sẽ mất nhiều thời gian để thanh toán do phải trình qua hai lãnh đạo, mỗi lãnh đạo trước khi ký đều phải xem lại hồ sơ, chứng từ thanh toán.

2.3. NHỮNG KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC VÀ NHỮNG HẠN CHẾ

2.3.1. Những kết quả đạt được

2.3.2 Những hạn chế

2.3.2.1 Về cơ chế chính sách

- Kiểm soát thanh toán vốn đầu tư hiện nay tại Kho bạc Nhà nước Liên Chiểu được điều chỉnh bởi rất nhiều các văn bản.

- Có nhiều văn bản thường xuyên thay đổi trong thời gian ngắn, tính nhất quán giữa các văn bản không cao, thiếu tính dự báo, làm cho việc triển khai thực hiện bị động, lúng túng.

- Công tác bố trí kế hoạch vốn chưa khoa học và chưa sát với tình hình thực tế, vẫn còn các dự án chưa đủ điều kiện vẫn được bố trí kế hoạch vốn dẫn đến việc triển khai dự án và thanh toán vốn đầu tư gặp khó khăn.

- Công tác giải ngân vốn đầu tư XDCB vẫn còn có những khó khăn vướng mắc, làm chậm tiến độ giải ngân.

- Việc bố trí kế hoạch, thông báo và điều chỉnh kế hoạch quá chậm, thậm chí có dự án đến cuối năm mới được thông báo điều chỉnh kế hoạch dẫn đến việc phải kéo dài thời gian thực hiện và thanh toán vào năm sau, ảnh hưởng trực tiếp đến tiến độ thi công, tiến độ giải ngân theo kế hoạch hàng năm.

- Phần lớn các dự án, các công trình hiện nay đều được chỉ định thầu hoặc đấu thầu hạn chế dẫn đến tình trạng không chọn được những nhà thầu có năng lực chuyên môn và tiềm lực tài chính.

- Trình độ quản lý vốn đầu tư của một số Ban quản lý dự án (BQLDA) còn yếu, nhất là các BQLDA kiêm nhiệm, dẫn đến việc giải ngân thanh toán vốn đầu tư chậm.

- Không ít BQLDA kiêm nhiệm trình độ năng lực chuyên môn yếu kém, do đó khả năng tiếp thu các văn bản chế độ hạn chế dẫn đến quá trình thanh toán gặp nhiều sai sót.

- Công tác quản lý và điều hành các loại nguồn vốn ở địa phương còn nhiều cứng nhắc và chưa thực sự linh hoạt.

2.3.2.2 Quy trình nghiệp vụ

Quy trình hiện nay còn một số tồn tại vướng mắc như sau:

+ Thời gian quy định kiểm tra, xử lý và thanh toán của quy trình còn kéo dài.

+ Tình trạng nghiệm thu thanh toán bị dồn vào cuối năm gây nhiều khó khăn cho cơ quan Kho bạc trong việc kiểm soát thanh toán VĐT.

+ Việc kiểm tra thanh toán theo dự toán được duyệt như hiện nay là chưa thực sự phù hợp với tình hình thực tế.

+ Quy trình luân chuyển chứng từ còn khá rườm rà, chưa thực sự chặt chẽ.

+ Việc luân chuyển chứng từ thanh toán giữa các Bộ phận nghiệp vụ tại Kho bạc Nhà nước Liên Chiểu cũng còn nhiều điểm bất cập, chưa thật phù hợp.

2.3.2.3. Thủ tục, hồ sơ, chứng từ thanh toán

Về mặt thủ tục, hồ sơ, chứng từ kiểm soát thanh toán hiện nay đang còn một số tồn tại, vướng mắc sau:

- Chủ đầu tư chưa thực sự phát huy hết vai trò, trách nhiệm của mình trong quản lý dự án.

- Về mặt chứng từ thanh toán hiện nay gồm quá nhiều loại. Các yếu tố trên chứng từ có nhiều yếu tố mang tính chất trùng lắp, khó nhớ.

CHƯƠNG 3

MỘT SỐ GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG KIỂM SOÁT CHI VỐN ĐẦU TƯ XÂY DỰNG CƠ BẢN TẠI KHO BẠC NHÀ NƯỚC LIÊN CHIỂU

3.1 SỰ CẦN THIẾT PHẢI HOÀN THIỆN CÔNG TÁC KIỂM SOÁT THANH TOÁN VỐN ĐẦU TƯ XDCB TẠI KBNN LIÊN CHIỂU

3.1.1 Chủ trương chính sách của Đảng, Nhà nước về định hướng cải cách, phát triển tài chính công

- Ngân sách nhà nước đã được cơ cấu lại theo hướng giảm các khoản chi bao cấp, tăng dần tỷ lệ chi cho đầu tư phát triển, tập trung ưu tiên chi cho những nhiệm vụ phát triển kinh tế- xã hội quan trọng và giải quyết những vấn đề xã hội bức xúc.

- Tuy nhiên còn nhiều điểm bất cập như trong xây dựng cơ bản vẫn xuất hiện tình trạng "xin - cho" không những xin cho về cơ chế, mà còn xin nới lỏng cơ chế gây thất thoát, lãng phí NSNN. Do đó:

+ Cần tiếp tục hoàn thiện phân cấp ngân sách bảo đảm tính thống nhất của hệ thống tài chính quốc gia và vai trò chủ đạo của ngân sách trung ương; đồng thời phát huy tính chủ động, sáng tạo của địa phương và các ngành trong việc quản lý tài chính và ngân sách đã được phân cấp.

+ Khắc phục tính dàn trải và cơ cấu lại hợp lý các khoản chi ngân sách, bảo đảm tính hiệu quả và công bằng trong chi tiêu ngân sách nhà nước.

+ Tăng cường công tác thanh tra, giám sát tài chính trong toàn bộ quá trình quản lý tài chính công.

3.1.2 Định hướng chiến lược phát triển Kho bạc Nhà nước đến năm 2020

- KBNN xác định Chiến lược phát triển KBNN đến năm 2020 với mục tiêu là "Xây dựng Kho bạc Nhà nước hiện đại, hoạt động an toàn, hiệu quả và phát triển ổn định vững chắc trên cơ sở cải cách thể chế, chính sách, hoàn thiện tổ chức bộ máy, gắn với hiện đại hóa công nghệ và phát triển nguồn nhân lực để thực hiện tốt các chức năng: quản lý quỹ ngân sách Nhà nước và các quỹ tài chính nhà nước; quản lý ngân quỹ và quản lý nợ Chính phủ; tổng kế toán nhà nước; huy động vốn cho NSNN và cho đầu tư phát triển nhằm tăng cường năng lực, hiệu quả và tính công khai, minh bạch trong quản lý các nguồn lực tài chính của Nhà nước".

3.2. MỘT SỐ GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG KIỂM SOÁT CHI VỐN ĐẦU TƯ XDCB TẠI KBNN LIÊN CHIỂU

3.2.1. Giải pháp về xây dựng bộ máy kiểm soát chi vốn đầu tư XDCB tại KBNN Liên Chiểu

Cần chú trong bồi dưỡng nghiệp vụ quản lý, kiểm soát thanh toán vốn đầu tư cho cán bộ chuyên quản. Ngoài ra cần tăng cường giáo dục ý thức, phẩm chất cho cán bộ để hoàn thành nhiệm vụ được giao.

Để bộ máy tổ chức làm việc một cách chuyên nghiệp hơn KBNN Liên Chiểu cần có thêm một số bộ phận sau :

+ Nên thành lập thêm bộ phận tiếp nhận hồ sơ và trả kết quả. Bộ phận này có trách nhiệm tiếp nhận và giao trả hồ sơ do chủ đầu tư gửi đến để thanh toán.

+ Để giám sát công việc thanh toán vốn đầu tư được chặc chẽ hơn, nên có thêm Trưởng bộ phận thanh toán vốn đầu tư. Trưởng bộ phận sẽ xem xét toàn bộ hồ sơ do cán bộ thanh toán xử lý trước khi trình lãnh đạo duyệt ký, như vậy sẽ tránh sai sót trong quá trình kiểm soát.

3.2.2. Giải pháp về xây dựng nội dung, tiêu chí kiểm soát

Căn cứ vào chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Kho bạc Nhà nước đã được Chính phủ quy định, cần tăng cường thực hiện kiểm soát các nội dung sau:

- Kiểm soát hồ sơ ban đầu: Cán bộ thanh toán tiến hành kiểm tra ngay sự đầy đủ của tài liệu theo quy định; tính hợp pháp, hợp lệ của từng loại tài liệu; sự lô gích về thời gian các văn bản, tài liệu.

- Kiểm soát Hồ sơ thanh toán:

+ Kiểm soát dự toán: Chỉ kiểm tra tính hợp pháp, hợp lệ của hồ sơ.

+ Kiểm soát trong quá trình thanh toán:

Đối với hợp đồng thanh toán nhiều lần: KBNN thực hiện thanh toán trước, kiểm soát sau.

Đối với hợp đồng thanh toán 1 lần và lần thanh toán cuối cùng của gói thầu, hợp đồng thanh toán nhiều lần: KBNN thực hiện kiểm soát trước, thanh toán sau.

- Kiểm soát tình hình thực hiện dự án.

- Kiểm tra thực tế tại hiện trường (khi cần thiết).

- Kiểm soát sau khi thanh toán.

3.2.3 Giải pháp về xây dựng quy trình kiểm soát thanh toán vốn đầu tư xây dựng cơ bản theo niên độ Ngân sách tại KBNN Liên Chiểu

3.2.3.1 Về thủ tục, hồ sơ, chứng từ thanh toán

* Về thủ tục: Tại Bộ phận tiếp nhận hồ sơ và trả kết quả cần có bảng quy định cụ thể thời gian nhận và trả hồ để tránh việc chủ đầu tư phải đi lại nhiều lần; công khai thủ tục, cách thức thực hiện kiểm soát thanh toán vốn đầu tư cho chủ đầu tư; thành phần, số lượng hồ sơ, mẫu đơn tờ khai theo quy định.

* Về hồ sơ, chứng từ thanh toán:

- Chứng từ mang tính pháp lý: là loại chứng từ do các cơ quan có thẩm quyền phê duyệt và các chứng từ do ký kết của chủ đầu tư với các

nhà thầu; cơ quan thẩm định hoặc cơ quan bảo lãnh. Trong quá trình kiểm tra bộ phận thanh toán đã phát hiện nhiều quyết định của cấp có thẩm quyền trái với quy định hiện hành, cán bộ thanh toán đã báo cáo lãnh đạo có văn bản báo cáo lên cơ quan có thẩm quyền cao hơn và báo cáo cơ quan Tài chính để xem xét.

- Chứng từ khối lượng, công việc: đây là loại chứng từ về giá trị khối lượng cho khâu thanh toán gồm giá trị khối lượng cho công tác xây lắp, thiết bị và chi khác. Bảng xác định giá trị khối lượng công việc hoàn thành theo hợp đồng đã được thay thế cho bảng xác nhận khối lượng hoàn thành do cán bộ thanh toán vốn đầu tư không tham gia vào các Hội đồng nghiệm thu ở các công trình, dự án.

Theo tác giả thì bộ phận thanh toán vốn vẫn phải kiểm tra bảng xác nhận khối lượng hoàn thành và có trách nhiệm tham gia vào hội đồng nghiệm thu ở các công trình, dự án. Như vậy mới phát huy hết trách nhiệm của bộ phận thanh toán vôn đầu tư trong quá trình kiểm soát.

- Chứng từ mệnh lệnh: chứng từ này phục vụ cho việc kiểm soát tại bộ phận thanh toán vốn đầu tư và bộ phận kê toán

Nhìn chung hồ sơ, chứng từ thanh toán vốn đầu tư đã được cắt giảm nhiều so với những năm trước nhưng vẫn còn nhiều tố mang tính chất trùng lắp, khó nhớ.

3.2.3.2. Về quy trình luân chuyển chứng từ

Quy trình luân chuyển chứng từ đang áp dụng tại KBNN Liên Chiểu có ưu điểm hồ sơ chứng từ thuộc trách nhiệm của bộ phận nào thì bộ phận đó kiểm tra và trình lãnh đạo phụ trách trực tiếp ký. Tuy nhiên nhược điểm là để thanh toán được một khoản chi đầu tư thì thủ tục chứng từ cần phải thực hiện việc luân chuyển theo hai vòng khác nhau. Điều này kéo dài thời gian luân chuyển chứng từ thanh toán vốn, ảnh hưởng đến quá trình giải ngân vốn cho chủ đầu tư. Nhìn từ góc độ cải

cách thủ tục hành chính và để khắc phục phần nào những nhược điểm trên chúng ta có thể thiết kế một đường luân chuyển chứng từ mới phù hợp hơn. Cụ thể như sau:

Bước 1: Khi có nhu cầu tạm ứng, thanh toán vốn, Chủ đầu tư gửi hồ sơ đến bộ phận tiếp nhận hồ sơ và trả kết quả. Sau khi xem xét tính hợp pháp, tính đầy đủ về số lượng, mẫu tờ khai bộ phận tiếp nhận hồ sơ và trả kết quả chuyển ngay cho bộ phận TTVĐT.

Bước 2: Bộ phận TTVĐT của KBNN sau khi xác định số chấp nhận thanh toán, bộ phận TTVĐT ký phần đã kiểm soát vào Giấy rút vốn đầu tư, Giấy đề nghị thanh toán tạm ứng VĐT (nếu có) rồi chuyển sang bộ phận kế toán

Bước 3: Bộ phận kế toán kiểm tra các yếu tố chứng từ, định khoản, ký trên Giấy rút vốn đầu tư, Giấy đề nghị thanh toán tạm ứng (nếu có), nhập các thông tin cần thiết vào máy; sau đó chuyển Giấy rút vốn Giấy đề nghị thanh toán tạm ứng (nếu có) lại cho bộ phận thanh toán vốn đầu tư

Bước 4: Bộ phận thanh toán vốn trình lãnh đạo ký Giấy đề nghị thanh toán tạm ứng , Giấy rút vốn đầu tư kèm hồ sơ thanh toán và Tờ trình thanh toán vốn đâu tư.

Bước 5: Bộ phận thanh toán vốn chuyển Giấy rút vốn đầu tư sang bộ phận kế toán để xử lý trên máy và làm thủ tục chuyển tiền cho đơn vị thụ hưởng. Sau đó chuyển toàn bộ hồ sơ đã thanh toán lại cho bộ phận tiếp nhận hồ sơ và trả kết quả.

Bước 6: Bộ phận tiếp nhận hồ sơ và trả kết quả trả lại cho đơn vị thụ hưởng.

Với quy trình luân chuyển chứng từ này thì thời gian tiếp nhận và trả chứng từ cho chủ đầu tư tối đa là 5 ngày. Bộ phận TTVĐT xử lý chứng từ trong 2 ngày, bộ phận Kế toán xủa lý chứng từ trong 1 ngày,

trình lãnh đạo ký duyệt và trả lại cho bộ phận TTVĐT trong 1 ngày. Bộ phận TTVĐT hạch toán và trả lại cho bộ phận tiếp nhận hồ sơ và trả kết quả trong 1 ngày.

Xây dựng một quy trình luân chuyển chứng từ như trên đã đạt được hai mục tiêu:

Thứ nhất, quy trình phải đảm bảo được sự kiểm tra, kiểm soát chặt chẽ, kết quả thanh toán phải chính xác và đúng chế độ quy định hiện hành.

Thứ hai, quy trình phải đơn giản, hợp lý và rút ngắn được thời gian luân chuyển chứng từ.

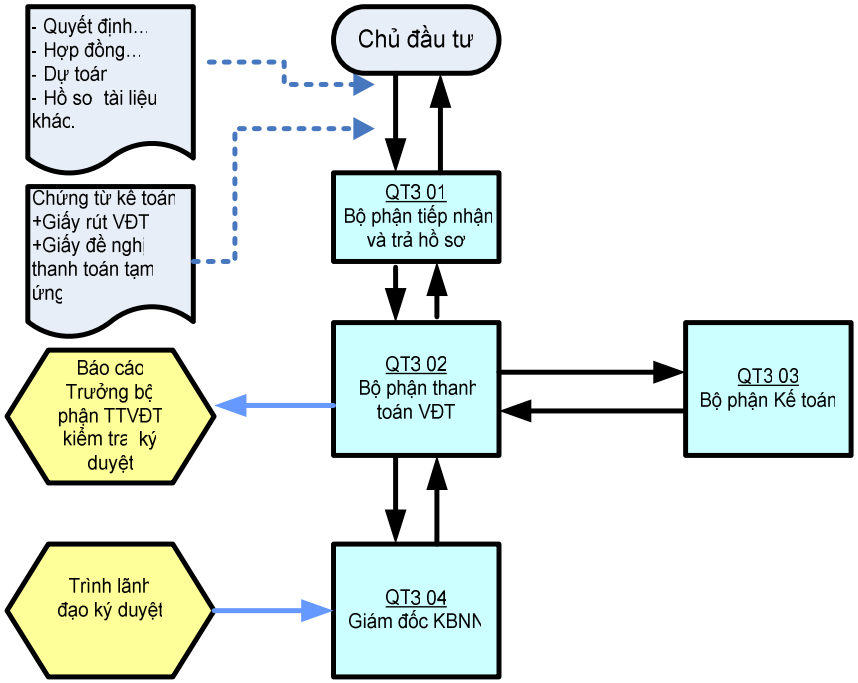

Sơ đồ 3.1: Quy trình kiểm soát thanh toán vốn đầu tư đề xuất

3.2.4. Bồi dưỡng, đào tạo cán bộ cho Chủ đầu tư, Ban quản lý dự án

- Cần phải tiến hành rà soát, đánh giá lại lực lượng cán bộ của CĐT, BQLDA phân loại trình độ để đưa ra các biện pháp đào tạo phù hợp nhằm nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ cho cán bộ.

- Chủ đầu tư, BQLDA cần sắp xếp tổ chức lại bộ máy kế toán theo hướng tinh gọn, hiệu quả.

- Khuyến khích các cán bộ nghiên cứu và nắm bắt kịp thời các chính sách, chế độ, văn bản quy định của Nhà nước để kịp thời đưa ra những đề xuất đúng đắn cho Lãnh đạo.

- Đơn vị cần phải tăng cường hơn nữa tính kỷ luật trong công tác quản lý tài chính.

3.3 KIẾN NGHỊ

3.3.1. Đối với cơ quan các cấp có thẩm quyền

Nên nghiên cứu một cách thận trọng, khoa học, tránh chồng chéo, tránh mâu thuẫn giữa các văn bản hướng dẫn thực hiện.

Quá trình nghiên cứu các văn bản ban hành hướng dẫn thực hiện có thể kéo dài nhưng một khi đã ban hành thành Luật, và các văn bản dưới luật, thì yêu cầu phải triển khai nhanh chóng, đồng bộ và nhất quán.

Bộ Tài chính, cần phải có quy định thống nhất về vấn đề tập trung quản lý nguồn vốn vào một đầu mối .

3.3.2. Đối với UBND quận Liên Chiểu

Đề nghị UBND quận có quy định chế tài đối với các chủ đầu tư; đề nghị không áp dụng các định mức đơn giá xây dựng khác nhau cho những dự án, công trình trên cùng một địa bàn, thực hiện trong cùng một thời điểm.

Hạn chế tối đa tình trạng chỉ định thầu, đấu thầu hạn chế, cần tăng cường đấu thầu rộng rãi.

3.3.3. Đối với Chủ đầu tư (Ban quản lý dự án)

Tăng cường vai trò, trách nhiệm của chủ đầu tư trong công tác quản lý điều hành theo chức năng nhiệm vụ được giao.

Chủ đầu tư phải tổ chức đấu thầu rộng rãi đối với tất cả các công trình xây dựng cơ bản, đặc biệt là các công trình trọng điểm quan trọng, hạn chế tối đa tình trạng chỉ định thầu.

3.3.4. Đối với Phòng tài chính - kế hoạch quận Liên Chiểu

Chủ động xây dựng những công trình cần thiết quan trọng đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế- xã hội để tổng hợp vào kế hoạch đầu tư xây dựng cơ bản của quận. Xây dựng kế hoạch chi tiết, hạng mục công trình và kế hoạch vốn từng công trình trình UBND quận phê duyệt kế hoạch và giao chỉ tiêu cụ thể và việc này cần phải hoàn thành sớm ngay từ cuối năm trước.

3.3.5 Đối với Kho bạc Nhà nước Liên Chiểu

Cần có những phương án sửa đổi, bổ sung và hoàn thiện cơ chế quản lý và quy trình kiểm soát thanh toán vốn đầu tư. Cần nâng cao vai trò và trách nhiệm hơn nữa của các cán bộ trực tiếp thực hiện thủ tục cấp phát và thanh quyết toán. Cần sắp xếp lại cán bộ kiểm tra theo hướng phát huy sức mạnh tổng hợp và chuyên ngành kỹ thuật, chuyên nghiệp của mỗi cán bộ tham gia.

Cần tập trung hơn nữa công tác cải cách hành chính theo mô hình một cửa, nâng cao tinh thần trách nhiệm, giải quyết thanh toán sớm hơn so với quy trình, phát hiện kịp thời nhưng sai sót, bất hợp lý trong các công trình đầu tư cũng như vấn đề nguồn vốn để sớm cấp phát thanh toán nhanh chóng đưa công trình vào sử dụng theo kế hoạch.

KẾT LUẬN

Đầu tư xây dựng cơ bản là một trong những một nhiệm vụ quan trọng trong việc phát triển kinh tế- xã hội của bất kỳ một quốc gia lãnh thổ nào. Để việc đầu tư xây dựng cơ bản hiệu quả, tạo động lực cho các ngành, các lĩnh vực khác cùng phát triển, thì việc kiểm soát chi vốn xây dựng cơ bản đã, đang và sẽ là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu để đảm bảo tính hiệu quả sử dụng đồng vốn, chống thất thoát, giảm thiểu rủi ro, đúng mục đích, đúng đối tượng và đúng mục tiêu định hướng phát triển kinh tế - xã hội. Chính vì vậy việc bổ sung và hoàn thiện hơn nữa quy trình kiểm soát thanh toán vốn đầu tư xây dựng cơ bản qua Kho bạc Nhà nước là một trong những nhiệm vụ thực sự cần thiết trong giai đoạn hiện nay. Trên cơ sở đó sẽ từng bước đưa công tác quản lý vốn đầu tư ngày càng đi vào nề nếp, đây cũng là điều kiện để nâng cao hiệu quả sử dụng vốn đầu tư xây dựng cơ bản, góp phần khắc phục những tồn tại và bất cập; đồng thời làm cho công tác quản lý, kiểm soát vốn đầu tư qua hệ thống Kho bạc Nhà nước theo nhiệm vụ được giao ngày một tốt hơn.

Với những căn cứ như đã trình bày, tác giả mạnh dạn đề xuất một số giải pháp nhằm tăng cường kiểm soát chi vốn xây dựng cơ bản tại kho bạc Nhà nước Liên Chiểu./.